

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2007 m. gegužės 15 d. Nr. PA-33-8P-5
Panevėžys

Auditas atliktas, vykdant
valstybės kontrolieriaus pavaduotojo Viktoro Švedo
2006-06-13 pavedimą Nr. 33-8P

Auditą atliko valstybiniai auditoriai:
Irena Tubelienė (grupės vadovė)
Aleksandra Galvelienė

Auditas pradėtas 2006-06-13
Auditas baigtas 2007-05-15

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	6
1. Pastebėjimai	6
2. Rekomendacijos	8

IŽANGA

Valstybinį finansinį (teisėtumo) auditą valstybės kontrolieriaus pavaduotojo Viktoro Švedo 2006 m. birželio 13 d. pavedimu Nr. 33-8P atliko 3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus vyriausioji valstybinė auditorė Irena Tubelienė ir vyresnioji valstybinė auditorė Aleksandra Galvelienė.

Audito tikslai – ištirti vidaus kontrolės ir apskaitos sistemas, įvertinti susijusias su valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų savivaldybės biudžetui planavimu ir panaudojimu įvykusias ūkines operacijas bei įvykius ir jų parodymą finansinėse bei kitose ataskaitose, įvertinti sudarytų sutarčių bei priimtų sprendimų, susijusių su specialių tikslinių dotacijų ir savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybės turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo, teisėtumą.

Audituojamas subjektas – Biržų rajono savivaldybė (toliau – Savivaldybė), identifikavimo kodas – 111106080, adresas: Vytauto g. 38, 41143 Biržai.

Audituojamu laikotarpiu Savivaldybei vadovavo meras Regimantas Ramonas, Savivaldybės administracijai (toliau – Administracija) – direktorė Palmyra Prašmantienė, Biudžeto skyriui – vedėja Dalia Šarkūnienė.

Audito ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl 2006 metų valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos, dėl valstybės biudžeto 2007 metų projekto ir dėl valstybei nuosavybės teise priklausančio turto ataskaitos, dalis.

Ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie 2006 metų Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus ataskaitą (forma Nr. B-11), Savivaldybės biudžeto išlaidų ir plano valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti ir Savivaldybės biudžeto išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti ataskaitas (formas Nr. B-13, Nr. B-14, Nr. B-15) ir valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų kapitalo investicijoms finansuoti, valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti ir mokinio krepšeliui finansuoti panaudojimo teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiamą audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audituotos Savivaldybės 2006 m. ataskaitos: Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus ataskaita (forma Nr. B-11 metinė), Biudžeto išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti įvykdymo ataskaita (forma Nr. B-13 metinė), Biudžeto išlaidų plano valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti ataskaita (forma Nr. B-14 metinė) ir Biudžeto išlaidų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti įvykdymo ataskaita (forma Nr. B-15 metinė).

Auditas atliktas vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus patvirtintais Valstybinio audito reikalavimais¹ ir pagal Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus vedėjo patvirtintą planą.

Remiantis surinkta informacija apie Savivaldybės veiklos ypatumus, išlaidų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti bei kapitalo investicijoms ir mokinio krepšeliui finansuoti rodiklius, šių išlaidų apskaitos tvarką, vidaus kontrolę, buvo įvertinti įgimtos ir kontrolės rizikos lygiai ir atliktos audito procedūros rizikai sumažinti.

Vidaus kontrolės vertinimo etape Administracijoje buvo įvertintos vadovybės numatytos vidaus kontrolės procedūros rizikai mažinti ir valdyti. Pagal sudarytas audito programas atliktos Administracijos išlaidų socialinių išmokų skaičiavimo ir mokėjimo, kompensacijų (būsto šildymo išlaidų, išlaidų šaltam bei nuotekoms ir išlaidų karštam vandeniui) skaičiavimo ir mokėjimo, kapitalo investicijų finansavimo audito procedūros. Atliktos tokios pat mokinio krepšelio finansavimo audito procedūros savarankiškai buhalterinę apskaitą tvarkančiose Savivaldybės įstaigose:

1. „Atžalyno“ vidurinėje mokykloje, adresas: Sąjungos g. 15, 41133 Biržai;
2. Vabalninko Balio Sruogos vidurinėje mokykloje, adresas: K. Šakenio g. 12, Vabalninkas, 41338 Biržų r.;
3. „Kaštonų“ pagrindinėje mokykloje, adresas: Kaštonų g. 13, 41155 Biržai.

Savivaldybei 2006 metams Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu² buvo patvirtinta 10016,3 tūkst. Lt valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, 2431,0 tūkst. Lt – valstybės investicijų programoje numatytiems projektams finansuoti ir 13764,0 tūkst. Lt – mokinio krepšeliui finansuoti specialių tikslinių dotacijų lėšų. Savivaldybės taryba tikslino biudžetą ir patvirtino 8372,3 tūkst. Lt valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, 2431,0 tūkst. Lt – valstybės investicijų programoje numatytiems

¹ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr.V-26 (su vėlesniais pakeitimais).

² Lietuvos Respublikos 2006 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas (2005-12-08 Nr. X-433 su vėlesniais pakeitimais).

projektams finansuoti bei 13044,1 tūkst. Lt – mokinio krepšeliui finansuoti. Savivaldybės taryba, priėmusi sprendimus, 2342,0 tūkst. Lt sumažino tikslinės paskirties asignavimus, iš jų 698,0 tūkst. Lt skirtus mokinio krepšeliui finansuoti perskirstė kitoms švietimo reikmėms finansuoti, o dalį (21,9 tūkst. Lt) perdavė kitoms savivaldybėms. 1644,0 tūkst. Lt skirtus valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti perskirstė kitoms Savivaldybės biudžeto reikmėms finansuoti ir kitai socialinei paramai finansuoti. Savivaldybė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo³ nuostata, metų pabaigoje likusias 1157,71 Lt nepanaudotas tikslinės paskirties lėšas gražino į valstybės biudžetą.

Apribojant audito apimtį nevertinamas kompensacijų (būsto šildymo išlaidų, išlaidų šaltam bei nuotekoms ir išlaidų karštam vandeniui) skaičiavimo ir mokėjimo teisėtumas. Pagal Savivaldybės tarybos sprendimais patvirtintas Piniginės socialinės paramos mažas pajamas gaunančioms šeimoms (vieniems gyvenantiems asmenims) įstatymo taikymo tvarkų⁴ nuostatas, kompensacijas skaičiuojančios įmonės privalo pateikti Socialinės paramos skyriui paraiškas – apskaičiavimus ir sąskaitas faktūras dėl lėšų kompensavimo už mažas pajamas turintiems gyventojams suteiktas paslaugas bei pažymą apie apskaičiuotas kompensacijas, o nuo 2006 m. spalio 1 d. – papildomai ir kompensacijų gavėjų sąrašus. Audito metu nustatyta, kad energetines ir komunalines paslaugas teikiančios įmonės, kurios skaičiuoja kompensacijas, Savivaldybei kompensacijų gavėjų sąrašų nepateikė. Savivaldybei audituojamu laikotarpiu pateiktose paraiškose ir sąskaitose faktūrose šilumos ir vandens paslaugų tiekėjai – UAB LITEKSO, UAB „Lenauda“, Vabalninko žemės ūkio mokykla ir UAB „Biržų vandenys“ pateikė skirtų kompensacijų apskaičiavimus visiems kompensacijų gavėjams, nurodydami bendrą suteiktų kompensacijų sumą per mėnesį.

³ 1990-07-30 Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas Nr. I-430, 32 str., 3 d.

⁴ Savivaldybės tarybos sprendimai: 2004-03-19 Nr. T-59; 2006-09-27 Nr. 185, 7 p.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Pastebėjimai

1.1 Administracija, pažeisdama Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymą⁵, ne pagal tikslinę paskirtį panaudojo 338742,47 Lt lėšas, skirtas 2006 m. investicijų projektui „Biržų kultūros centro Biržuose, J. Basanavičiaus g. 4, stogo kapitalinis remontas“ finansuoti pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą 2006 metams kapitalo investicijų paskirstymą⁶, nes šios lėšos buvo panaudotos ne tik Biržų kultūros centro stogo kapitaliniam remontui, bet ir šio pastato lauko durų ir langų pakeitimo bei fasado sutvarkymo techniniam projektui parengti (70800,00 Lt) ir šio pastato lauko durims ir langams pakeisti (267942,47 Lt). Valstybės kontrolė 2007 m. sausio 30 d. raštu Nr. S-(30-1.10.1)-109 „Dėl audito metu nustatytų teisės aktų pažeidimų“ nurodė, kad, pagal Biudžeto sandaros įstatymo, apibrėžiančio tikslinės paskirties lėšų naudojimą ir grąžinimą, nuostatas⁷, savivaldybių pareiga metų pabaigoje likusias nepanaudotas tikslinės paskirties lėšas, arba panaudotas ne pagal savo tikslinę paskirtį, iki sausio 10 d. grąžinti į valstybės biudžetą ir rekomendavo spręsti klausimą dėl Biudžeto sandaros įstatymo nuostatų įgyvendinimo. Savivaldybė rekomendaciją įvykdė ir ne pagal tikslinę paskirtį panaudotas 338742,47 Lt kapitalo investicijoms finansuoti skirtas lėšas 2007 m. balandžio 24 d. grąžino į valstybės biudžetą.

Dėl šios priežasties Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus 2007 m. sausio 1 d. ataskaitoje (forma Nr. B-11 metinė) investicijų projekto „Biržų kultūros centro Biržuose, J. Basanavičiaus g. 4, stogo kapitalinis remontas“ pateiktos 338,7 tūkst. Lt didesnės nei turėtų būti išlaidos kapitalo investicijoms finansuoti.

1.2 Pagal Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymų⁸ nuostatas, būsto šildymo išlaidų, išlaidų šaltam ir karštam vandeniui kompensacijos privalo būti skaičiuojamos kiekvienam asmeniui atskirai, pagal rodiklius, nurodytus patvirtintuose šių įsakymų prieduose (1–8 priedai). Administracijos socialinės paramos skyrius, būdamas lėšų skirtų kompensacijoms mokėti, asignavimų valdytojas, nevykdė šių lėšų panaudojimo kontrolės, nereikalavo, kad paslaugas teikiančios ir kompensacijas skaičiuojančios įmonės vardinius sąrašus asmenų, kuriems buvo

⁵ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas (1990-07-30 Nr. I-430) 5 str. 1 d. 1 p.

⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl Valstybės investicijų 2006–2008 metų programoje numatytų 2006 metams kapitalo investicijų paskirstymo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus“ (2006-02-08 Nr.131).

⁷ 1990-07-30 Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas Nr. I-430, 32 str. 3 d.

⁸ Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymai: 2003-12-11 Nr. A1-196; 2006-11-30 Nr. A1-319, 2 p.

apskaičiuotos ir pritaikytos kompensacijos už centralizuotai tiekiamą šildymą, šaltą ir karštą vandenį, teiktą pagal numatytus rodiklius.

Dėl nurodytų priežasčių negalima surinkti audito įrodymų, kuriais būtų pagrįsta, kad ūkinės operacijos, susijusios su kompensacijų (būsto šildymo išlaidų, išskyrus būsto šildymo kietu kuru išlaidas, išlaidų šaltam bei nuotekoms ir išlaidų karštam vandeniui) skaičiavimu ir mokėjimu (227,2 tūkst. Lt) įvyko, apskaitos registruose teisingai įvertintos, atskleistos, o kompensacijos buvo apskaičiuotos ir suteiktos pagal Piniginės socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių būsto šildymo išlaidų, išlaidų šaltam vandeniui kompensacijų skaičiavimą ir mokėjimą, reikalavimus.

Kiti pastebėjimai

Apie audito metu pastebėtus teisės aktų pažeidimus naudojant savivaldybės biudžetui skirtas valstybės biudžeto specialias tikslines dotacijas Valstybės kontrolė Savivaldybę informavo 2006 m. spalio 13 d. raštu Nr. S-(30-1.11)-1683 „Dėl preliminarus vidaus kontrolės sistemos vertinimo“ ir pateikė rekomendacijas jiems pašalinti. Savivaldybė 2006 m. spalio 30 d. raštu Nr. SN-1259 nurodė vykdomas priemones rekomendacijoms įgyvendinti. Savivaldybės taryba, priėmusi sprendimus, 344,5 tūkst. Lt mokinio krepšelio lėšų, nepaskirstytų ir nepagrįstai paskirstytų kitoms švietimo reikmėms, skyrė švietimo įstaigoms ugdymo procesui finansuoti.

Dėl kitų audito metu nustatytų klaidų ir pastebėjimų, teisės aktų pažeidimų ir Valstybės kontrolės teiktų rekomendacijų Savivaldybė buvo informuota 2007 m. balandžio 24 d. raštu Nr. SX(33.1.10.1)- 48 „Dėl atliktų audito procedūrų“.

2. Rekomendacijos

2.1 Savivaldybės ir jos įstaigų vadovybė turi imtis priemonių sustiprinti kontrolės procedūrų veikimą ir užtikrinti, kad tikslinės paskirties lėšos, skirtos valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, mokinio krepšeliui finansuoti, bei valstybės lėšos, skirtos kapitalo investicijoms finansuoti, būtų naudojamos pagal paskirtį ir teisės aktų nustatyta tvarka.

2.2 Savivaldybės tarybai siūloma konkretizuoti patvirtintas tvarkas, o Administracijai patikslinti sutartis su šiluminę energiją ir vandenį tiekiančiomis įmonėmis, kad kompensacijos (būsto šildymo išlaidų, išlaidų šaltam bei nuotekoms ir išlaidų karštam vandeniui) nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims būtų skaičiuojamos pagal Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymuose nustatytus reikalavimus.

3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus vedėjas

Vaidotas Šukys

3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus
vyriausioji valstybinė auditorė

Irena Tubelienė